

Rusko hospodář s významně přebytkovým rozpočtem

 fintag.cz/2022/12/13/rusko-hospodari-s-vyznamne-prebytkovym-rozpocetem

13. prosince 2022

13. 12. 2022

Moskva, v pozadí je moskevské finanční centrum / Foto: Pixabay.com

Přebytek ruského státního rozpočtu v listopadu prudce stoupl. Podpořily ho zejména dividendy od plynárenského gigantu Gazprom a výnos mimořádné daně, kterou na něj Rusko uvalilo kvůli svým nákladům na válku na Ukrajině.

Za jedenáct měsíců letošního roku ruský státní rozpočet vykázal přebytek 557 miliard rublů [cca 205 miliardy Kč]. Přitom v období mezi letošním lednem až říjnem činil přebytek ruského státního rozpočtu 128,4 miliardy rublů [cca 46,2 mld. Kč]. Uvedla to agentura Bloomberg s odvoláním na údaje ruského ministerstva financí. Podle ní Gazprom vykazuje vysoké tržby díky růstu cen, i když objem vývozu kvůli válce klesl.

„Dodatečné příjmy od Gazpromu jsou důvodem pro skokové zvýšení přebytku federálního rozpočtu,“ řekl agentuře Bloomberg ekonom Alexandr Isakov.

Upozornil, že Gazprom se v posledních měsících na daňových příjmech z ropy a plynu podílí téměř polovinou. Současně Gazprom letos v listopadu poprvé vyplatil prozatímní dividendu. Celkově firma na dividendách vládě vyplatila 600 miliard rublů [cca 219 mld. Kč]. Bez této platby by se rozpočet za letošních jedenáct měsíců zřejmě přiblížil k vyrovnanému hospodaření.

Rusko náklady na válku jistě pocítuje

Podle analytiků napětí v ruských veřejných financích roste. Vláda se proto snaží podpořit ekonomiku v době jejího poklesu a vyčleňuje více prostředků na potřeby armády. Ruská vláda zatím pokrývala její financování bez větších problémů. A to díky využití peněz ze svého fondu bohatství a vyššímu půjčování na domácím trhu, kde se místním investorům kvůli sankcím zúžily možnosti investování.

Ruské ministerstvo financí původně očekávalo za celý rok rozpočtový schodek 0,9 procenta hrubého domácího produktu. Nyní však čeká deficit až dvě procenta HDP. Příjmy státu klesají a výdaje kvůli válce rostou. I to byl důvod, proč Kreml uvalil na ruský státní plynárenský gigant Gazprom mimořádnou daň. Ta mu pomáhá vykrývat náklady na válku na Ukrajině.

Ruská ekonomika ale klesá. Ve třetím čtvrtletí meziročně propadla o čtyři procenta. Uvedl to ruský statistický úřad Rosstat. I tak ale jde o mírné zlepšení oproti druhému čtvrtletí, kdy ruský hrubý domácí produkt [HDP] poklesl o 4,1 procenta. V prvním čtvrtletí ruský HDP rostl o 3,5 procenta.

Ruské ministerstvo hospodářství předpokládá, že ruský HDP se letos sníží o 2,9 procenta. Tamní centrální banka očekává pokles o tři až 3,5 procenta a návrat ekonomiky k růstu ve druhé polovině roku 2023.

Rusové teď obchodují hlavně s Čínou

Rusko zároveň vlivem sankcí Západu omezuje platební styk v eurech a dolarech. Ruská centrální banka uvedla, že zhruba polovina ruských zahraničních plateb se nyní provádí v jiných měnách než dolar a euro. Na začátku roku se přitom v jiných měnách než euro a dolar uskutečnilo pouze 21 procent plateb.

Výrazně vzrostlo i používání čínského jüanu ruskými společnostmi. Centrální banka odhadla, že Rusové letos koupily jüany za 139,6 miliardy rublů [cca 53 mld. Kč].

„Měnové preference obyvatel se postupně přesouvají směrem k jüanu,“ uvedla banka v přehledu finanční stability.

Dodala, že je důležité, aby přechod na jüan proběhl vyváženě a týkal se jak vývozu a dovozu, tak plateb za kapitálové transakce. Zároveň upozornila, že sankce, které zahrnují odříznutí několika významných ruských bank od mezinárodního platebního systému SWIFT, omezují hlavně možnosti bank provádět některé transakce. Značná část plateb za dovoz a vývoz zůstává v dolarech a eurech. Tyto platby ale omezuje to, že velké procento bank je zahrnuto do sankcí a nemůže proto operace provádět.

–ČTK/DNA–